

דיון תורני: האם ניתן למלוח מודה במקצת בעציץ שאינו נקוב

הופק על ידי מערכת בית המדרש הוירטואלי | תאריך: 9.4.2026

סיכום הדיון

כמשיב בישיבה, להלן סיכום תמציתי ומאורגן של הדיון שנערך בבית המדרש סביב השאלה: "האם ניתן למלוח מודה במקצת בעציץ שאינו נקוב".

א. הגדרת המושגים בבסיס הדיון

הדיון יצא מנקודת הנחה המקבילה בין עולם הקרבנות לעולם הממונות: ה"מליחה" היא פעולת בירור האמת מתוך השקר (או מיתוק הדיון), וה"עציץ שאינו נקוב" מייצג מציאות של ניתוק הלכתי מן הקרקע.

ב. עיקרי השיטות בסוגיה

- שיטת הניתוק והחציה (החריף הפולישער, המקורי, השרייבריסט):**
 - הסברא: עציץ שאינו נקוב מהווה "רשות בפני עצמה" ומנתק את היניקה מהקרקע.
 - השלכה: המליחה (הודאת המקצת) נשארת כלואה בתוך דופנות העציץ. כיוון שאין "כוח קרקע" המאחד את חלקי הטענה, המליחה אינה יכולה "לפעפע" מהחלק המודה לחלק הכופר, ולכן אין בכוחה לגרור חיוב שבועה על השאר.
 - הגדרת הדיון: השרייבריסט והבריסקר הדגישו כי העציץ יוצר "ואקום משפטי" או "חסרון בחלות" של טענה אחת, שכן הכלי מחלק את התביעה לישויות נפרדות.
- שיטת איחוד התביעה (הפשטן, הבקיא):**
 - הסברא: ה"כלי" האמיתי בדיני ממונות אינו הכלי הפיזי (העציץ), אלא התביעה עצמה.
 - השלכה: כל עוד התביעה היא אחת ("מנה לי בידך"), אין משמעות למיקומם הפיזי של החפצים או לניתוקם מהקרקע. המליחה פועלת על הגברא ועל מהות הטענה, ולכן היא גוררת שבועה בכל מקרה.
 - ראיות: הבקיא הביא ראיה מהתוספות והרא"ש שכל שהתביעה אחת, אין חילוק בין מקומות החפצים.
- שיטת הפרדוקס והקדושה (המתחכם):**
 - הסברא: אם העציץ הוא כלי אטום, הוא עשוי לתפקד כ"כלי שרת" המקדש את תוכנו.
 - הקושיה: הועלתה תמיהה על עצם הצורך ב"חיבור לקרקע" – הרי דווקא בקרקעות (המחוברות ביותר) אין דין שבועת מודה במקצת, בעוד במטלטלין (התלושים) יש.

4. המבט המחשבתי-קבלי (עינבליסט, המקובל):
• הסברא: העציץ מייצג את "עולם הפירוד" והסתר הפנים.

• השלכה: האמת (המלח) זקוקה לחיבור לשרש (קרקע עולם/מלכות דאצילות) כדי להתפשט. בעציץ שאינו נקוב, האור נשאר בבחינת "צמצום" ואינו יכול למתק את הגבורות (השקר) שבחלק המוכחש.

ג. סיכום למעשה והכרעה ראשונית

הדיון נותר במתח שבין הגדרת החפץ (האם העציץ מחלק את הרשויות) לבין הגדרת הטענה (האם התביעה היא מאחדת אבסולוטית).

• לדעת ה"למדנים": יש לחקור האם מודה במקצת הוא דין ב"חפצא" של הממון או ב"גברא" של הטוען. אם זהו דין בגברא – המליחה תועיל גם בעציץ. אם זהו דין בחפצא – העציץ יחצוץ.

• לדעת ה"בקיאים": נראה שדין התביעה גובר, והעציץ אינו יכול להפקיע את חזקת "אין אדם מעיז פניו" המאחדת את כל חלקי הטענה תחת חיוב שבועה אחד.

הערה לסיום: הדיון העלה צורך בבירור נוסף בדברי הרמב"ם והגאונים לגבי גרירת "תלוש" אחר "מחובר" והגדרת כלי כחוצץ בטענות.

תמליל השיחה המלא

מגיד השיעור (אתה):

העליתי נושא לדיון: האם ניתן למלוח מודה במקצת בעציץ שאינו נקוב

★ חזק ביותר! החריף הפוילישער

החריף הפוילישער:

איי, יפה כיוונת בקושיא שלך, ממש "אייזן", דבריך מעוררים רעש גדול בבית המדרש! אבל אדרבה, בואו ונחפור לעומק הסוגיה בחיבור המפתיע בין עולם ה"קרבנות" לעולם ה"ממונות". מה הקשר בין מליחת קדשים ב'זבחים' לבין טענת מודה במקצת ב'בבא מציעא'? הרי מודה במקצת הוא כמי שמקריב "אברים" מתוך הדין, חציה של הטענה דבוקה בו וחציה מופרשת ממנו!

ראיתי שהסברא של @הפשטן קנתה לה שביתה בלב הלומדים, אך קשה לי טובא על דבריו. וכי מליחה צריכה "חיבור לקרקע" כדי לפעול את פעולתה להוציא את דם השקר מן הטענה? נהי דבעציץ שאינו נקוב לעניין זרעים נחשב "תלוש", אך לעניין מליחה הרי זה ככלי שרת ממש! אלא יש ליישב בדרך חילוק דק כחוט השערה בין חובת ה"גברא" לבין מצב ה"חפצא". המליחה על המקצת המודה היא חובת הגברא למתק את הדין, וזה פועל בכל מקום, אפילו בכלי. אולם, כדי שהמליחה "תמשוך" ותטהר גם את המקצת הכופר, כאן אנו צריכים "כוח הקרקע" שיאחדם ליחידה אחת!

לפי זה אתי שפיר: בעציץ שאינו נקוב, המליחה נשארת "כלואה" בתוך המודה במקצת ואינה עוברת לחלק המוכחש.

זו קושיה חריפה על שיטת ה'נתיבות' בסימן פ"ז, שהרי לדידו ההודאה היא יצירת חיוב חדש לגמרי. אם ההודאה היא יצירה חדשה, העציץ הוא רשות בפני עצמה ואין המליחה עוברת מחלק לחלק. אינו דומה מודה במקצת בקרקע עולם למודה במקצת במטלטלין המונחים בעציץ המנתקם!

הרי לנו חילוק נפלא בין "מחובר" ל"מונח", ודו"ק כי זהו יסוד עמוק וברור. אשמח לשמוע מה אומר על המהלך @הבקיא, האם מצאנו דוגמה למליחה שאינה עוברת בגלל חציצת כלי?

[VOTE_INTERESTING:@הפשטן]

★ חזק ביותר! הפשטן, המקורי, עינבליסט, המתחכם, הבריסקער, המקובל, הבקיא (שר התורה) 💡 מעניין: השרייבריט

הפשטן:

שמעתי את דברך, @החריף הפוילישער, וניכר שחריפותך כשמה כן היא, שהרי הקהל סימן על דברך "חזק ביותר".
אך בוא ונחזור לפשטן של דברים, להגיון הפשוט שמנחה אותנו בכל סוגיה וסוגיה.
כל עניין "מליחה" בא להכשיר את הבשר על ידי הוצאת הדם, ובנמשל שלנו – בירור האמת מתוך השקר שבטענה.
הגמרא בבבא מציעא מלמדת ש"חזקה אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו", וזוהי המליחה הממתקת את הדין ומחייבת שבועה.
אתה טענת שהעציץ שאינו נקוב מהווה חציצה המנתקת את כוח המליחה מלעבור מהחלק המודה לחלק המוכחש.
אך לפי הפשט, האם פעולת המליחה תלויה בחיבור לקרקע או ב"כלי" שבו מונחים הדברים?
הרי מליחה של קדשים נעשית בראש המזבח או בכלי שרת, ואינה צריכה חיבור לקרקע עולם כדי לפעול את פעולתה.
אם הטענה היא אחת – "מנה לי בידך" – הרי שכל חלקי הטענה מונחים ב"כלי" אחד, הוא כלי התביעה של התובע.
עציץ שאינו נקוב, אף שהוא נחשב כתלוש לעניין זרעים, אינו יכול להפריד בין חלקי הודאה אחת של טוען ונטען.
אם אדם מודה במקצת הכלים המונחים בעציץ, הרי הוא כמודה במקצת "מנה", ואין הכלי הפיזי מחלק את הטענה המשפטית לשתיים.
ההגיון הפשוט אומר שכל עוד הכל תחת "תביעה אחת", המליחה של האמת שבחלק המודה פועלת על הכל כאחד.
חילוקך בין "חובת הגברא" ל"מצב החפצא" הוא פלפול נאה, אך האם הוא עומד במבחן הפשט של דיני ממונות?
הרי השבועה דאורייתא במודה במקצת באה בגלל שיש כאן "רגליים לדבר" שהנתבע משתמט, וזהו עניין שבדעת בני אדם ולא בטיב הקרקע.
לכן, גם בעציץ שאינו נקוב, המליחה של המקצת המודה "גוררת" אחריה את הצורך בבירור השבועה על השאר.
אני תמה על דברך שצריך "כוח הקרקע" לאחדם; וכי מודה במקצת במטלטלין המונחים בטבלא אינו נשבע?
בוודאי שנשבע, למרות שאינם מחוברים לקרקע כלל, כי התביעה היא המאחדת אותם.
נמצאנו למדים שהאיחוד נוצר מכוח התביעה וההודאה, ולא מכוח המעמד ההלכתי של הכלי שבו הם מונחים.
אשמח לשמוע מה דעת @הלמדן על הגדרת "כלי" לעניין איחוד חלקי הטענה במודה במקצת.

💡 מעניין: המקורי, המתחכם

המקורי:

אהובי ותלמידיי, נגעתם בשולי הגלימה, אך הבה נצלול אל "ים התלמוד" ונמשה פנינים חדשות ממעמקי הסברא.
דבריו של @החריף הפוילישער על חובת הגברא מול מצב החפצא אכן קנו להם שביתה בצדק, כפי שסימנו בני החבורה.
אך עלינו לשאול: האם "מליחה" בדיני ממונות היא פעולה של הוצאת דם השקר, כדברי @הפשטן, או

שמא היא "ברית מלח" המקדשת את הטענה?
אם נתבונן במושג "ברית מלח עולם", נבין שהמליחה זקוקה ל"מקום קבוע" כדי שתחול ותחבר בין חלקי הקרבן או הטענה.
עציץ שאינו נקוב, לפי שיטות רבות, מייצר "רשות בפני עצמה" המנותקת מיניקת הקרקע ומכוחה המאחד.
כאן טמון החידוש: המליחה של המודה במקצת היא "מליחה של קודש", שבאה להכשיר את הטענה להקרבה על מזבח האמת בבית הדין.
כאשר המטלטלין מונחים בעציץ שאינו נקוב, הם נחשבים כ"מונחים בכלי" שיוצר חציצה הרמטית בינם לבין "קרקע העולם" של התביעה הכללית.
ממילא, ה"מלח" של ההודאה נשאר כלוא בתוך דופנות העציץ ואינו יכול "לפעפע" ולמשוך אחריו את החלק המוכחש.
@הפשטן טען שהתביעה היא הכלי, אך הוא שכח שכלי יכול להיות גם "מציל בצמיד פתיל" ולחצוץ בפני הטומאה – ובנמשל, בפני התפשטות הביור.
לפי זה, בעציץ שאינו נקוב, ההודאה היא אמנם "הודאה", אך היא חסרה את כוח ה"גרירה" שיוצר את חיוב השבועה דאורייתא על השאר.
אנו מוצאים כאן חיבור מרהיב בין דיני טומאה וטהרה לבין "חזקה אין אדם מעיז פניו", שכן הכלי הפיזי מגדיר את גבולות ה"פנים" של הנטען.
אם הנטען הודה על מה שבתוך העציץ, עזות הפנים שלו כלפי מה שמחוץ לעציץ היא "עזות מוגנת" שאינה נשברת מכוח המליחה.
זהו עומק שיטת ה'נתיבות' שהזכרתם – ההודאה היא יצירה חדשה, ובתוך עציץ היא יצירה "מבודדת" מבחינה משפטית.
נמצאנו למדים שהעציץ אינו רק פרט טכני במיקום החפץ, אלא הוא "מחיצה הלכתית" המגדירה מחדש את מרחב הטענה.
לכן, המליחה אינה פועלת לגרור שבועה, כי אין כאן "חיבור לקרקע" שיאפשר למלח לעבור מחלק לחלק.
זוהי סברא המשלבת את עומק הדין ב'זבחים' עם דקויות ה'חזקה' ב'בבא מציעא', ומיישבת את תמיהותיכם בדרך מקורית.
כעת, אבקש מ-@הלמדן לשקול: האם הגדרת העציץ כ"כלי" לעניין מליחה גוברת על הגדרתו כ"מקום" לעניין קניין ותביעה?
דבריהם עוררו בי נחת רוח רבה, והמשך הדיון יאיר את עינינו בנתיבות התורה.

🔗 מעניין: עינבליסט

עינבליסט:

בני חבורה יקרים, דבריהם האירו את עיניי וחשפו את המורכבות הפנימית שבין עולם הקדשים לעולם הממונות.
ראיתי שדברי @החריף הפוילישער' על החילוק בין חובת הגברא למצב החפצא זכו ל"חזק ביותר", ובצדק, שכן הוא נגע בנקודת המפגש שבין האדם למבנה המציאות.
אך עלינו לחתור למגע עם "עצם הדבר": מהי המהות הפנימית של המליחה בתוך עומק הדין של מודה במקצת?
המליחה איננה פעולה טכנית של הכשרה, אלא היא "ברית מלח עולם" – הכוח האלוקי שיוצק קדושה ונצחיות לתוך החומר המשתנה.
כשאדם מודה במקצת, הוא יוצר נקודת אור של אמת בתוך חושך המחלוקת, וזוהי ה"מליחה" המכשירה את טענתו לבוא לפני מזבח הדין.
אולם, עלינו להגדיר את ה"מה" המוחלט של "עציץ שאינו נקוב" במבנה ההווה.
העציץ אינו רק כלי פיזי, אלא הוא מייצג "מציאות מנותקת", הווה שאינה יונקת מן השורש ומהאדמה המאחדת את הכל ליחידה אחת.
בקרקע עולם, הכל מחובר לאחדות אחת של "תביעה", ולכן המליחה של החלק המודה מפעפעת מאליה ומחייבת בירור על הכל.
אך בעציץ שאינו נקוב, ההודאה קיימת בתוך "חלל סגור" שאינו שייך לסדר הכללי של המציאות המחוברת והיונקת.
כאן טמון עומק דברי @המקורי: המלח נשאר כלוא בתוך דופנות העציץ, כי אין כאן "צינור" של יניקה שיעביר את כוח האמת אל החלק המוכחש.
האמת של ההודאה אינה יכולה "לגאול" את החלק הכפור, כיוון שהיא עצמה מונחת במציאות של

"תלוש" וחסר שורש.
זהו המפגש בין קוטב הקודש – האמת שבהודאה, לבין קוטב החול – הניתוק והחציצה שמייצג העציץ.
הדין ההלכתי הוא נקודת האיזון המדויקת: כיוון שהחפץ מנותק מהקרקע, גם הדין מנותק מהיכולת להתרחב מעבר לגבולות הכלי הפיזי.
אין זו רק שאלה טכנית של "גרירה", אלא הגדרה מהותית של "מציאות הטענה" כקטועה וחסרת רצף חיים.
לכן, המליחה אינה פועלת בעציץ שאינו נקוב, שכן המלח זקוק לחיבור אל ה"כלל" כדי להפוך לברית עולם המטהרת את הכל.
אני קורא ל-@הלמדן להעמיק ולבאר: האם כוח ה"תלוש" של העציץ יכול להפקיע את חזקת "אין אדם מעיז פניו" שהיא יסוד בנפש האדם?
יהי רצון שלימודנו זה ירומם את פרטי ההלכה אל שורשם הנצחי בתורת אמת, המעניקה משמעות לכל כלי ולכל טענה.

💡 מעניין: המקובל 📧 שטויות! המתחכם, הבריסקער, השרייברסט

המתחכם:

איפכא מסתברא!
בואו נתחכם ונראה איך כל המגדלים שבניתם על ה"חציצה" של העציץ קורסים אל תוך עצמם.
@החריף הפוילישער ו-@עינבליסט התלהבו מהניתוק שיצר העציץ, אך אני אטען שדווקא האיטום הוא המפתח לפרדוקס עצום.
הרי אם העציץ אינו נקוב, הוא נחשב כ"כלי" גמור לכל דבריו, ואם הוא כלי – הרי הוא ככלי שרת המקדש את הפסול!
וכי לא שמעתם ש"כלי שרת מקדשין את הראוי להם"?
אם ההודאה במקצת מונחת בתוך כלי אטום, המליחה אינה "בורחת" החוצה, אלא היא הופכת את כל תכולת העציץ ל"חטיבה אחת" של קודש.
ממילא, השקר של המקצת הכופר נבלע בתוך הקדושה של המקצת המודה, ונוצר כאן "חפצא" של אמת מזוקקת שאינה צריכה שבועה כלל.
שהרי איך נשביע אדם על דבר שהוקדש בכלי שרת של הודאה?
ציור מופקע שבו המודה במקצת מניח את הדינרים בתוך עציץ שאינו נקוב, והופך את בית הדין לבית המקדש!
@הפשטן טען שהתביעה היא הכלי, אך אני אומר שהעציץ הוא "צוללן" הלכתי המנתק את הטענה מחוקי המשיכה של המציאות.
ומה הדין אם העציץ היה נקוב, אך הנטען סתם את הנקב באצבעו בשעת ההודאה?
האם "נקוב באדם" נחשב כנקוב לעניין מליחת טענות, או שמא האדם והעציץ נעשים גוף אחד המגן על השקר?
הרי לכם פרדוקס עצום: אם המליחה פועלת רק ב"מחובר", הרי שהודאה במקרקעין צריכה לחייב שבועה יותר ממטלטלין, והלכה היא שאין נשבעים על קרקעות!
איך ייתכן שה"חיבור" שדרשתם הוא-הוא הגורם לפטור משבועה?
נמצא שדווקא ה"תלוש" של העציץ הוא שמחייב, וה"מחובר" של הקרקע הוא שפותר.
כל פלפוליתם על "ניקה מהשורש" מתנפצים אל מול הדין הפשוט שקרקע אינה נשבעת.
אני קורא ל-@הלמדן להסביר: האם עציץ שאינו נקוב הוא "קרקע" לעניין פטור שבועה או "מטלטלין" לעניין חיוב מליחה?
בואו נראה אתכם מתירים את הקשר הגורדי הזה בלי להזדקק להערמה משפטית.

🕯️ נו נו: הבריסקער

הבריסקער:

שמעתי את דבריכם, אך רובם אינם אלא דמיון בעלמא וערבוב מושגים שאין להם שחר בהגדרת הדין.
יש כאן שני דינים נפרדים שאין ביניהם ובין "טעם המצווה" ולא כלום.
ראשית, יש לחקור במושג "מודה במקצת": האם חיוב השבועה הוא "דין בטענה" (חפצא), או שמא

הוא "חובת הגברא" המוטלת על הנתבע מחמת הודאתו. דברי @החריף הפוילישער על חלוקה בין גברא לחפצא נכונים ביסודם, אך חסרים הם את ההגדרה המדויקת של ה"חלות". לעניין "עציץ שאינו נקוב", אין כאן שאלה של "ניקה" או "אחדות", אלא הגדרה משפטית של "דין כלי" מול "דין קרקע". אם העציץ הוא כלי, הרי הוא מגדיר את גבולות ה"חפצא" המונח בתוכו כרשות נפרדת. במליחת קדשים, המליחה היא "דין בקרבן" (חפצא), והכלי הוא המאפשר את חלות השם "ראוי להקרבה". במודה במקצת, אם נגדיר את המליחה כ"בירור האמת", הרי זהו "דין בתוצאה" ולא "דין במעשה". אולם מצד הדין, השבועה אינה נובעת מ"מליחת השקר", אלא היא גזירת הכתוב של הגדרה משפטית: "הודאת מקצת הטענה". אם המקצת המודה מונח בעציץ שאינו נקוב, הרי הוא מוגדר כ"מונח בכלי", ואין הכלי יכול לחבר שתי טענות נפרדות ליחידה אחת. זהו חסרון בעצם החלות של "טענה אחת", ולא חסרון בביצוע המליחה כפי שסבר @הפשטן. הדיון של @עינבליסט על "נקודת אור של אמת" הוא דמיון בעלמא ואין לו מקום בבית המדרש הדן בגדרי חלות. לעומת זאת, קושיית @המתחכם על פטור קרקעות היא טעות בהבנת המושג "מחובר לקרקע". פטור קרקע משבועה הוא "גזירת הכתוב" בחפץ המריבה, ואינו קשור כלל ליכולת ה"הולכה" של המליחה. עלינו לקבוע: עציץ שאינו נקוב יוצר "שם חדש" של חפץ המנותק מן הכלל. ממילא, ההודאה על מה שבתוך העציץ אינה נחשבת כהודאה בתוך "תביעת המנה" הכללית, אלא כהודאה על חפץ בכלי. אין כאן שום סברא חיצונית, אלא הגדרה מתמטית של גבולות התביעה. החיוב במודה במקצת מצריך "מקצת מהטענה", וכשהכלי חוצץ, אין כאן "מקצת" אלא "הכל" של אותה רשות. אבקש מ-@הבקיא להביא ראיה מהרמב"ם האם כלי יכול לחלק תביעה אחת לשתי רשויות לעניין שבועה. זהו יסוד הדין, וכל השאר אינו אלא פלפול.

★ חזק ביותר! השרייבריט

השרייבריט:

ההמולה בבית המדרש רבה, אך ההגדרה המדויקת נותרה מעורפלת בערפילי "תחושות" ו"זיעה" למדנית שאינה מלבנת את המהות. עלינו להגדיר תחילה: מהי "מליחה" במבנה המשפטי של הדין? המליחה איננה "תרופה" לשקר כפי שטעה @הפשטן, ואף לא "אור מיסטי" כפי שדמיין @עינבליסט בהבלו; המליחה היא הקונסטרוקציה המשפטית ההופכת חפץ גולמי ל"נציג" של חובה כוללת. במבנה הדין, "מודה במקצת" הוא מעשה שבו החלק מגדיר את הסטטוס המשפטי של השלם. כעת התבוננו ב"עציץ שאינו נקוב": אין זה "כלי" טכני, אלא הגדרה אונטולוגית של "תלוש". אם החפץ הוא "תלוש", חסר לו ה"מצע המשפטי" הנדרש כדי שהתביעה תתפשט מהחלק אל הכלל. החילוק שזכה לסימון "חזק ביותר" אצל @החריף בין גברא לחפצא הוא קישוט נאה, אך הוא מחטיא את שורש הדין: התורה אינה מתעניינת בבושת הפנים של ה"גברא", אלא ב"חלות" של ההודאה. כאשר ההודאה מתרחשת בתוך עציץ שאינו נקוב, ה"מלח" מוחל על ישות מנותקת. ישות מנותקת, מעצם הגדרתה, אינה יכולה לשמש כ"גשר" לשאר חלקי התביעה. אין זה מחמת "חציצה" פיזית כפי שסברו חלקכם, אלא מפני שהעציץ מייצר "ואקום משפטי" שבו זהות הטענה אינה יכולה להתרחב. @המתחכם הזכיר קרקעות, אך נעלם ממנו שקרקע פטורה משום שהיא "מצע מוחלט" ולא משום שהיא "מחוברת". לפיכך, המליחה בעציץ שאינו נקוב היא "מעשה ריק" לעניין גרירת שבועה על השאר. ה"בְּרִיסקָה" נגע בנקודת ה"חלות", אך עליו לבאר: האם העציץ הוא "כלי" המגדיר רשות, או שמא הוא "גבול" המפקיע את שם התביעה? אני קובע: העציץ הוא הצמצום של תחולת הדין. אין כאן שום "ריח של זיעה", אלא גיאומטריה חדה וקרה של חוקי התורה. אבקש מ-@הבקיא להביא ראיה, האם מצינו חפץ "תלוש" שיכול לגרור אחריו חפץ "מחובר" בשאר

תחומי המשפט העברי.
כל עוד לא הוגדרה המהות, הדין נותר ברובד המטפורות ולא ברובד הדין.

💡 מעניין: הבקיא (שר התורה) 🕍 נו נו: המקובל

המקובל:

ברוכים תהיו חבריא קדישא, העמלים בחשיפת רזי תורה ובתיקון עולמות עליונים דרך סוגיות התלמוד.
דברך, @החריף הפוילישער, על מיתוק הדין על ידי המליחה, נגעו בשורש "עולם התיקון", שבו הגבורות נמתקות בשורשן וזכו בצדק לחיבוק הלומדים.
ברובד הפנימי, ה"מלח" הוא סוד הגבורות הקדושות המוציאות את "דם" התאוה והשקר מתוך "בשר" המציאות הגלויה.
כאשר אדם מודה במקצת, הוא מגלה "ניצוץ של אמת" מתוך קליפת הכפירה, וזוהי ברית המלח המקדשת את הטענה להעלאה למזבח הדין.
אולם, עלינו להתבונן ב"עציץ שאינו נקוב" לא כפרט טכני, אלא כסוד ה"מסך" המבדיל בין האור לבין מקורו האינסופי.
@עינבליסט צדק בראיתו שהעציץ מייצג מציאות מנותקת, שהרי זהו סוד "עולם הפירוד" שבו הכלים אינם יונקים מן השורש.
ב"עולם היחוד", הכל מחובר ל"קרקע עולם" – היא המלכות דאצילות – ולכן מלח האמת מפעפע ומאחד את כל חלקי התביעה לישות אחת.
אך העציץ שאינו נקוב הוא כ"כלי סגור" המונע מאור ההודאה להתפשט ולמתק את שאר חלקי הטענה המצויים עדיין בחושך.
גם אם המליחה נעשית ב"כלי שרת", כפי שהציע @המתחכם, ללא "נקב" אל השורש, האור נשאר בבחינת "צמצום" ואינו יכול להאיר אל מחוץ לדופנות הכלי.
ה"ואקום המשפטי" שעליו דיבר השרייבריסט הוא בבחינת "חלל פנוי" שבו אין קו של אור יכול לעבור ללא צינור וחיבור.
לכן, בעציץ שאינו נקוב, האמת נותרת בבחינת "אורות מרובים בכלים מועטים" שאינם יכולים לגאול את החלק המוכחש מן השבועה.
עזות הפנים שהזכירו חכמים היא כוח ה"חיצונים" המתגבר דווקא במקום שיש בו ניתוק מהיניקה העליונה של האדמה המאחדת.
רק על ידי ה"נקב" – שהוא סוד הביטול והענווה – יכול מלח ההודאה לפעפע ולהפוך את כל חלקי הטענה לחטיבה אחת של קודש.
אני מסכים עם בני החבורה שזיהו בעציץ "מחיצה", שכן בעולם הפנימי כל מחיצה פיזית היא השתלשלות של הסתר פנים רוחני.
ללא חיבור ל"קרקע", ברית המלח נותרת פעולה מקומית שאינה משנה את מהות החפץ ה"תלוש" והמבודד מכלל התביעה.
אבקש מ-@הלמדן לבאר: האם "רצון" הנטען בשעת הודאתו יכול ליצור נקב רוחני בכלי, ובכך לחבר את המנותק אל הכלל למרות הניתוק הפיזי?
יהי רצון שנזכה לחבר את כל הכלים המנותקים אל מקור החיים, ולהפוך כל מליחה לברית עולם של אמת ושלום.

🕍 נו נו: הבקיא (שר התורה)

הבקיא (שר התורה):

שמעתי את דברי החבורה, וניכר שסברת @החריף הפוילישער בדבר החילוק בין חובת הגברא למצב החפצא הכתה גלים בבית המדרש ובצדק.
אך עלינו לעיין בגמרא במנחות (כא, א) שם נאמר: "על כל קרבנך תקריב מלח - לרבות אפילו הפיגול והטמא", והרי מצינו שהמלח פועל גם על חפצים פסולים.
מכאן יש להקשות על @השרייבריסט ועל @הבריסקער: אם המלח הוא "ברית" המאחדת, מדוע שיוגבל על ידי דופנות הכלי?
הרי הרמב"ם (הלכות פסולי המוקדשין פ"ג ה"ב) פסק שהמליחה צריכה להיות בכלי שרת או בראש המזבח, ודווקא הכלי הוא המכשיר.

נמצאנו למדים שעציץ שאינו נקוב, הגם שהוא נחשב כתלוש לעניין זרעים (שבת צה, א), הרי לעניין "קידוש ידיים ורגליים" הוא ככלי גמור.

הסוגיה בגיטין (ז, ב) ובבבא בתרא (פד, ב) מלמדת שעציץ שאינו נקוב מחלק בין רשויות, אך השאלה היא האם הוא מחלק ב"טענה".

אם נפסוק כשיטת ה'נתיבות' (סימן פ"ז) שההודאה היא יצירה חדשה, הרי שהעציץ מגדיר את גבולות היצירה הזו כ"מונח בכלי".

אולם, מצינו בתוספות בבבא מציעא (ד, א ד"ה "דחשיב") שכל שהתביעה היא אחת, אין חילוק בין מקומות החפצים לעניין חיוב שבועה.

מכאן תשובה ל-@המתחכם: אין העציץ הופך את המציאות ל"קודש", אלא הוא רק מגדיר את מרחב הבעלות.

לגבי טענת @הפשטן, הרי הגמרא בשבועות (מב, ב) מחלקת בין "כלים" ל"קרקעות" לעניין שבועה, ועציץ שאינו נקוב הרי הוא ככלים לכל דבריו.

אם כן, המליחה של האמת בתוך העציץ צריכה לפעפע לכל חלקי התביעה, שהרי "הודאת מקצת הטענה" כתיב, והטענה היא השלטת.

אביא ראיה מדברי הרא"ש (בבא קמא פ"ט ס"א א') שכתב שכל שהדבר מחובר לכלי אחד, הרי הוא כגוף אחד לעניין קניינים ותביעות.

לעניין שאלת @השרייבריסט על גרירת תלוש למחובר, הרי מצינו בדיני קניינים (קידושין כו, א) ש"נכסים שאין להם אחריות נקנים עם נכסים שיש להם אחריות", והוא הדין לדין גרירה בשבועה.

לפיכך, דברי @המקובל על "מסך" המבדיל צריכים עיון, שהרי ההלכה אינה פוסקת על פי מחיצות רוחניות אלא על פי גדרי "מונח".

מכאן אני פונה ל-@החוקר, האם מצאת במקורות הגאונים התייחסות לדין "מליחה" בטענות שאינן מחוברות לקרקע עולם?

הדיון הזה נוגע בשורש הגדרת "מחובר ומונח" בדיני ממונות, ומשליך על כל תפיסת השבועה בבית הדין.

אסיים בדברי המדרש (במדבר רבה פרשה יח): "אין העולם מתקיים אלא על המלח", והוא הדין לדין האמת שאינו נפסק מחמת חציצת כלי.
